

14/2

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΔΑΓΚΩΝΕΙ ΣΚΥΛΟ
R. Belvaux, A. Bonzel, B. Poelvoorde

21/2

ΣΑΛ
Πατ Ο'Κόννορ

28/2

ΗΤΑΝ ΚΑΠΟΤΕ ΠΟΛΕΜΙΣΤΕΣ
(Οι Τομαχόρι

7/3

ΜΟΝΟΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΟΛΩΝ
Gaspar Noe

14/3

ΑΔΕΣΠΟΤΑ ΣΚΥΝΙΑ
Σαρ Πέκινπα

21/3

ΤΑΞΙ
Κάρλος Σάουρα

28/3

ΣΑΡΩΝΩ
Geoffrey Wright

4/4

ΙΔ ΧΩΡΙΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ
Φίλιπ Ντέιβις

11/4

ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
Μίκσελ Χάνκε

18/4

ΚΟΝΤΡΑ ΞΥΡΙΣΜΑ
Lodge Kerrigan

25/4

WALKER
Αλεξ Κοξ

2/5

AMERICAN PSYCHO
Marry Harron

9/5

ΜΠΕΝΤ
Sean Mathias

16/5

ΒΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΣΕΛΙΔΑ
Μάρκο Μπελζόκιο

23/5

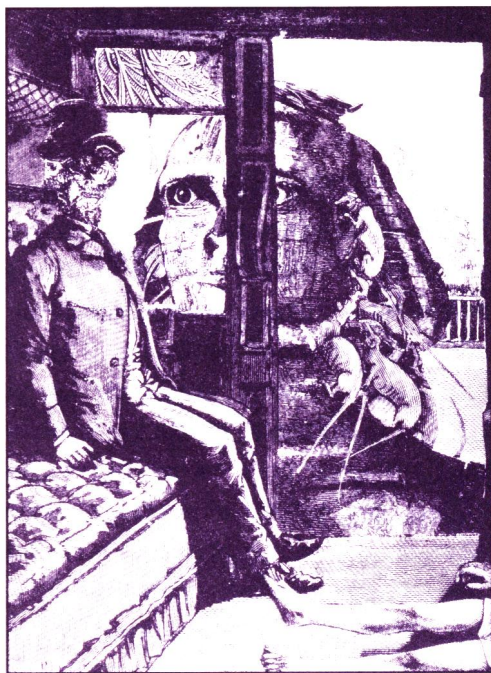
ΜΑΤΕΩΑΝ
Τζων Σέιλς

**VILLA
AMALIAS**

(Αχαρνών & Χέυδεν)

προβολές ταινιών

Όταν η βία βρίσκει τρόπους να εκφραστεί είναι γεμάτη εκπλήξεις. **Άνθρωπος δαγκώνει σκύλο**. Και ο «σκύλος της βίας» δαγκώνει τον Ιρλανδό **Cal** στο Μπέλφαστ, έναν από τους Μαορί που **ήταν κάποτε πολεμιστές** στις μίζερες φτωχογειτονιές της Ν. Ζηλανδίας, έναν άνεργο αποφυλακισμένο στα προάστια του Παρισιού **μόνο εναντίον όλων**. Και ποιος φταίει; «Ο ξένος Αμερικανός που ήρθε στο χωριό μας» θα απαντήσουν τα **αδέσποτα σκυλιά** της αγγλικής επαρχίας. «Οι ξένοι που ζουν στη χώρα μας» θα πει μια παρέα **Ταξίτζήδων**, οπαδών του Φράνκο, στη Μαδρίτη και μια μικρή ομάδα νεοναζί στο Σίδνεϊ. Επειδή όμως είναι μικροί και αδύναμοι η βία που θα ασκήσουν θα γυρίσει πίσω τους με μεγαλύτερη ορμή. Η βία θα τους αποκριθεί: «Όταν μιλάω εγώ **σαρώνω**». Οι μικροαστοί που τα βλέπουν όλα αυτά και γυρίζουν το κεφάλι τους από την άλλη, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τη βία των παιδιών τους. Βία για τη βία; Γιατί αυτή η βία **χωρίς ταυτότητα** στα αγγλικά γήπεδα; Βία χωρίς αιτία; **Παράξενα παιχνίδια!!!** Μήπως είναι τρέλα; Μήπως είναι **κόντρα ξύρισμα**; Θα τους βόλεψε. Όμως δεν είναι τρέλα η βία των ΗΠΑ. Τον περασμένο αιώνα ο στρατηγός **Walker** εισέβαλε στη Νικαράγουα δείχνοντας το δρόμο της καινούργιας δύναμης. Η ιστορία θα επαναληφθεί έναν αιώνα αργότερα από την κυβέρνηση Ρήγκαν, την ίδια εποχή που ο “γιάπης” της Wall Street λύνει το πρόβλημα της ύπαρξής του, παίζοντας το δολοφόνο. Γίνεται **American Psycho**. Τα ροζ τρίγωνα του **Μπεντ** μπορεί να ξανακολληθούν στα πέτα των «διαφορετικών» και δεν θα το γράψουν οι πρώτες σελίδες. Αυτές ξέρουν να διάζουν αυτούς που αντιστέκονται. Ο **Βιασμός στην πρώτη σελίδα** έγινε σε έναν Ιταλό εξτρεμιστή τη δεκαετία του '70. Πάντως οι ανθρακωρύχοι του **Ματέβαν** στην Αμερική της δεκαετίας του '20 προτίμησαν να βρεθούν αντιμέτωποι με τα όπλα των αφεντικών τους διεκδικώντας τη ζωή τους στο φως της ημέρας, παρά να αναγκάζονται να πεθαίνουν καθημερινά στο σκοτάδι, σκάβοντας το κέρδος.

Η

κριτική του

κιΝηΜατΟγΡάφοΥ που προωθεί τη σαβούρα του Χόλιγουντ, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία του ως κριτήριο ποιότητας και την έννοια της τέχνης ως άλλοθι για την αθωότητά του -και δεν βλέπει το μαχαίρι πίσω από την ανοησία- ή είναι πουλημένη ή το Χόλιγουντ έχει μπήξει αρκετά βαθιά τα δόντια του στο λαιμό της.

Το κείμενο δεν θέλει να υποστηρίξει ότι το σύνολο των ταινιών που παράγονται στο Χόλιγουντ είναι σκουπίδια, αλλά αυτό σαν ένα παγκόσμιο σύστημα παραγωγής και διανομής ταινιών-πολιτιστικών προϊόντων λειτουργεί σαν ένας μηχανισμός βίας για την κυριαρχία των πολυεθνικών εταιριών που δρουν σ' αυτό και την επιβολή του ανώτερου, δημοκρατικού δυτικού πολιτισμικού μοντέλου.

Ο κινηματογράφος εφευρέθηκε και αναπτύχθηκε στην εποχή του κεφαλαίου, στην εποχή της μαζικής παραγωγής και κατανάλωσης και εξελίχθηκε σε ένα ισχυρο μέσο γιατί είναι η μόνη τέχνη που μπορεί να αναπαραχθεί να ειδωθεί τόσο μαζικά. Οι ΗΠΑ σαν κέντρο του καπιταλισμού και αυτοκρατορική δύναμη κατασκεύασε στα πλάτο του Χόλιγουντ τους δικούς της δού-

ρειους ίππους στέλνοντάς τους στα πιο μακρινά σημεία του πλανήτη και όταν θα ερχόταν η κατάλληλη στιγμή θα έβγαιναν από τη κοιλιά τους οι καουμπούιδες, οι ράμπο και οι ωραίες-ωραίοι για να καταλάβουν τη χώρα της συνειδήσης και να πνίξουν ότι δεν συμβαδίζει με τη λογική και τη συμπεριφορά της αγοράς. Στα πλατό του Χόλιγουντ κατασκευάστηκαν οι καινούργιες πυραμίδες της εξουσίας, το πολιτιστικό επίτευγμα του καινούργιου ηγεμόνα. Αυτή τη φορά όμως, δεν θα ταξίδευαν οι άνθρωποι για να τις δουν, αλλά θα ταξίδευαν αυτές και θα ανάγκαζαν τον κόσμο να τις προσκυνήσει και να τις λατρεύει. Όλος ο κόσμος θα μάθαινε τι ωραία που θα ήταν αν όλα τα πράγματα γίνονταν «όπως Αμερική». Από τον έρωτα μέχρι το φαγητό. Αλλά θα μάθαινε και πόσες πολλές βόμβες θα πέσουν στο κεφάλι του αν... τα πράγματα δεν γίνονταν «όπως Αμερική».

Εάν προσέξει κανείς τις ταινίες που παίζονται στους κινηματογράφους, θα δει ότι οι περισσότερες προέρχονται από το Χόλιγουντ - το ίδιο ισχύει και για την τηλεόραση. Πολλές φορές η πρώτη και ίσως μοναδική είδηση στο δελτίο ειδήσεων είναι ότι ο Tom τα έφτιαξε με την Penelope ή ότι γέννησε η Nicol. Καταλαβαίνουμε πως αν η σημαντικότερη παγκόσμια είδηση είναι η διαφήμιση των ταινιών που παίζουν οι παραπάνω ηθοποιοί-ές, πόση δύναμη έχει αποκτήσει το Χόλιγουντ (βέβαια και πόση βλακεία οι αρχισυντάκτες). Αν η βία είναι χρήση δύναμης για την επιβολή της θέλησης, τότε εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι διάζονται καθημερινά από το Χόλιγουντ, για να καταναλώσουν το κινηματογραφικό έργο τέχνης-βιομηχανικό προϊόν-εμπόρευμα. Όμως ο εκβιασμός δεν γίνεται μόνο στο επίπεδο της κατανάλωσης αλλά και σ' αυτό της γέννησης των ταινιών. Οποιοδήποτε κινηματογραφικό έργο για να έχει λόγο ύπαρξης πρέπει να έχει γίνει για εμπορικούς σκοπούς. Να τηρηθούν αυστηρά όλες εκείνες οι συνταγές που προτείνει το «το πρωτοποριακό» Χόλιγουντ για να γίνει ωραίο το χάμπουργκερ-φιλμ. Όλοι οι σκηνοθέτες είτε πιέζονται, είτε προσπαθούν να γίνουν «εμπορικοί». Περί αυτού και όλες αυτές οι ηλίθιες συζητήσεις για τον εμπορικό ή ποιοτικό κινηματογράφο. Ο βιασμός του Χόλιγουντ υποτάσσει στην παραγωγή άρρωστων, χαζοχαρούμενων, ελαφριών, δίχως το ίχνος της έκφρασης, της κριτικής, της αμφισβήττησης, ταινιών. Τα pop-corn και η Coca-Cola πρέπει να πηγαίνουνε πα-ρέα. Σαν άλλο ΔΝΤ επιβάλλει και ρυθμίζει με τη βία της αγοράς τη δημιουργία, την προώθηση ή την εξαφάνιση των κινηματογραφικών έργων. Σύμφωνα με τα συμφέροντά του.

Η αυτοκρατορία του κινηματογράφου πήρε τη βία που είναι αναπόσπαστο στοιχείο της καθημερινότητάς μας και την έκανε θέαμα. Την έκανε αντικείμενο απόλαυσης, διασκέδασης, ηδονής. Πριν 60 χρόνια ο φασίστας φουτουριστής Μαρινέτι έγραφε: «Ο πόλεμος είναι ωραίος, γιατί εγκαινιάζει την πολυπόθητη μεταλλοποίηση του ανθρώπινου κορμιού. Ο πόλεμος είναι ωραίος, γιατί εμπλουτίζει ένα ανθόσπαρτο λιβάδι με τις ορχιδέες των πολυβόλων. Ο πόλεμος είναι ωραίος, γιατί συντονίζει τους πυροβολισμούς, τις κανονιές, τις ανάπαυλες του πυρός, τα αρώματα και την πτωμαϊνή σε μια συμφωνία. Ο πόλεμος είναι ωραίος, γιατί δημιουργεί καινούργιες αρχιτεκτονικές, όπως η αρχιτεκτονική των μεγάλων τανκς, των γεωμετρικών σχηματισμών στους οποίους πετάνε τα σμήνη των αεροπλάνων, του καπνού που ανεβαίνει σπειροειδώς πάνω από πυρπολημένα χωριά...» Ο φασισμός βρήκε τον καλύτερο εκφραστή του στις ταινίες του Χόλιγουντ. Ο Benjamin γράφει ότι «ο φασισμός καταλήγει στην αισθητικοποίηση της πολιτικής». Το Χόλιγουντ καταλήγει στην αισθητικοποίηση της ίδιας της βίας. Αλλά και οι «καλές» ταινίες το ίδιο κακές είναι. Η πλήρη απουσία της βίας είναι κύριο χαρακτηριστικό άλλων ταινιών του. Εδώ υπάρχει ένας παραδεισένιος κόσμος όπου μόνο η φιλία-έρωτας-ιδέες υπάρχουν. Πίσω από αυτόν τον αγγελικά πλασμένο κόσμο κρύβεται η βία που υπάρχει στο εσωτερικό των κοινωνιών μας, στην καθημερινότητα μας, κρύβεται αυτός που διευθύνει τη βία.

Όπως το σχολείο είναι φορέας της κυρίαρχης ιδεολογίας, έτσι και οι ταινίες του Χόλιγουντ είναι μία εκλαϊκευμένη προπαγάνδα της ιδεολογίας της κυρίαρχης τάξης και των θέσεων της αυτοκρατορίας της Δύσης. Μη ξεχνάμε ότι οι πολεμικές ταινίες συνδιαμορφώνονται και παίρνουν βοήθεια από το Πεντάγωνο. Αυτό είναι το καλό, αυτό είναι το κακό, η απειλή από το κακό, η σωτηρία από το κακό. Οι καλοί μπάτσοι, οι κακοί κλέφτες, οι κακοί τρομοκράτες που θέλουν να καταστρέψουν τον κόσμο, ο Superman-Rambo που τον σώζει. Η τάξη που απειλείται, η τάξη που σώζεται. Χωρίς να κουραστούμε, ιδέες έτοιμες για να τις φάμε σεβριρισμένες σε ωραία πιάτα με γαρνιτούρα τέλειας τεχνικής και εντυπωσιακών εφέ. Το αίμα που κυλάει σ' αυτές πνίγει κάθε κριτική διάθεση και αμφισβήτηση.

Όπως και κάθε ισχυρός δυνάστης, έτσι και οι ΗΠΑ, νιώθουν διαρκώς να απειλούνται από παντού. Φοβούνται ότι η βία που διευθύνουν θα γυρίσει κάποια στιγμή πίσω. Και σαν άλλος πρωτόγονος φτιάχνει κινηματογραφικές ταινίες για να ξορκίσει το κακό. Φαντάζεται το μεγαλύτερο

κακό που θα μπορούσε να του συμβεί, για να του τύχει το μικρότερο. Μέχρι τις 11 του Σεπτέμβρη οι αυτοκρατορικοί πληθυσμοί μακριά από τη μαζική βία έβλεπαν... Όμως φτάνει εκείνη η ώρα που η φαντασία γίνεται πραγματικότητα. Στις 11 Σεπτεμβρίου για μερικά λεπτά δεν πίστευαν αυτό που συνέβαινε στους δίδυμους πύργους. Είχαν πάθει σύγχυση μεταξύ πραγματικότητας και φανταστικής ταινίας. Άλλωστε αυτό το γεγονός το είχαν δει πολλές φορές στο πανί. Αυτή η αρρωστημένη φαντασία, αυτός ο άχρηστος τρόμος, αυτή η λατρεία της βίας που υπήρχε στις ταινίες του Χόλιγουντ, γίνονται πραγματικότητα μέσα στο ίδιο τους το σπίτι. Τον εικονικό τρόπο που ήθελαν να ζήσουν για λίγο ξεφεύγοντας από την καθημερινή ανία, καταναλώνοντας ταινίες, τώρα μπορούσαν να το ζήσουν στην ολότητά του πραγματικά. Ναι, αν έπλητταν και ήθελαν να ζήσουν δυνατά πράγματα, τώρα θα μπορούσαν να το ζήσουν. Βία και τρόμος πραγματικός σαν κι αυτόν που είχαν ζήσει οι άνθρωποι στο Ιράκ, στην π.Γιουγκοσλαβία. Από εκείνη τη στιγμή το ποπ-κορν και η Coca-Cola θα έχουν διαφορετική γεύση. Το Χόλιγουντ βέβαια, στο κοντινό μέλλον δε θα χάσει την ευκαιρία να αισθητικοποιήσει τη βία της 11ης Σεπτεμβρίου. Για την κουλτούρα του, κάθε τι που γίνεται στον κόσμο είναι ευκαιρία για show, επιχείρηση, εκμετάλλευση, κέρδος. Οι κινηματογραφικές ταινίες είναι κι αυτές βιομηχανικά προϊόντα και ακολουθούν όλους τους νόμους της αγοράς. Μαζί με την ελεύθερη αγορά που προσπαθεί να επιβληθεί σε κάθε γωνιά του πλανήτη, το Χόλιγουντ κατακτά με τις υπερπαραγωγές του και τον πιο απομακρυσμένο κινηματογράφο. Μαζί με τις αληθινές βόμβες, πέφτουνε και οι έξυπνες πολιτιστικές βόμβες στα μυαλά των ανθρώπων. Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης της αγοράς, ο «άνωτερος», «προδευτικός» πολιτισμός της Δύσης πρέπει να καταναλωθεί από την πρωτόγονη και οπισθοδρομική κουλτούρα των υπόλοιπων λαών. Όλα πρέπει να γίνουν καθ' εικόνα και καθομίωση της Δύσης. Τα πάντα εμπόριο. Κάθε τοπική, εθνική, ανταγωνιστική, κριτική ή διαφορετική οπτική των πραγμάτων πρέπει να σβήσει. ΤΟ ΧΟΛΙΓΟΥΝΤ ΣΤΑΖΕΙ ΑΙΜΑ. ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ «ΑΛΛΟΥ».

ΧΟΛΙΓΟΥΝΤ

Εμια στιγμή

κατά την οποία πακτωλοί χρημάτων από διάφορα ιδρύματα διοχετεύονται στα ερευνητικά προγράμματα των κοινωνικών επιστημόνων, ένας κατακλυσμός βιβλίων για τη φύση και τα αίτια της βίας έχει ήδη εμφανιστεί, εξέχοντες φυσικοί επιστήμονες -βιολόγοι, φυσιολόγοι, ηθολόγοι και ζωολόγοι- έχουν ενώσει τις δυνάμεις τους σε μια υπέρτατη προσπάθεια να λύσουν το αίνιγμα της «επιθετικότητας» στην ανθρώπινη συμπεριφορά, και μάλιστα έχει αναδυθεί μια ολοκαίνουργια επιστήμη ονόματι «πολεμολογία». Παρ' όλα αυτά έχω δύο δικαιολογίες για το εγχείρημά μου.

8

Πρώτον, ενώ βρίσκω εν πολλοίς συναρπαστική τη δουλειά των ζωολόγων, δεν βλέπω πως είναι δυνατό να εφαρμοστεί στο πρόβλημά μας. Για να καταλάβουμε ότι οι άνθρωποι είναι έτοιμοι να πολεμήσουν για την πατρίδα τους, δεν χρειαζόταν να ανακαλύψουμε ένστικτα «εδαφοκεντρισμού της ομάδας» [group territorialism] στα μυρμήγκια, τα ψάρια και τους πιθήκους· και για να μάθουμε ότι ο συνωστισμός προκαλεί εκνευρισμό και επιθετικότητα, δεν ήταν ανάγκη να πειραματιστούμε με ποντίκια. Μια μέρα στις εξαθλιωμένες συνοικίες οποιασδήποτε μεγάλης πόλης θα ήταν αρκετή. Εκπλήσσομαι και συχνά μάλιστα χαίρομαι όταν βλέπω ότι κάποια ζώα συμπεριφέρονται όπως οι άνθρωποι· δεν βλέπω πως αυτό θα μπορούσε να δικαιολογήσει ή να καταδικάσει την ανθρώπινη συμπεριφορά. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί μας ζητούν «να ανα-

γνωρίσουμε ότι ο άνθρωπος συμπεριφέρεται σχεδόν ίδια με ένα ομαδικά και εδαφοκεντρικά οργανωμένο είδος», αντί για το αντίστροφο - ότι ορισμένα είδη ζώων συμπεριφέρονται σχεδόν ίδια με τους ανθρώπους. Γιατί θα πρέπει άραγε, αφού «εξαλείψαμε» όλους τους ανθρωπομορφισμούς από την ψυχολογία των ζώων (αν το πετύχαμε πράγματι, είναι άλλο θέμα), να προσπαθούμε τώρα να ανακαλύψουμε «πόσο "θηριόμορφος" είναι ο άνθρωπος»; Μήπως δεν είναι προφανές ότι ο ανθρωπομορφισμός και ο θηριομορφισμός στις επιστήμες της συμπεριφοράς δεν είναι παρά δύο πλευρές του ίδιου «σφάλματος»; Επιπλέον, αν ορίσουμε τον άνθρωπο ως είδος που ανήκει στο ζωικό βασίλειο, γιατί θα πρέπει να του ζητούμε να αντλεί τα πρότυπα συμπεριφοράς του από ένα άλλο ζωικό είδος; Η απάντηση, φοβούμαι, είναι απλή: είναι ευκολότερο να πειραματιζόμαστε με τα ζώα, κι αυτό όχι μόνο για ανθρωπιστικούς λόγους - ότι δηλαδή δεν είναι ωραίο να μας βάζουν σε κλουδιά· το πρόβλημα είναι ότι οι άνθρωποι ξέρουν να ξεγελούν.

Δεύτερον, τα αποτελέσματα των ερευνών τόσο στις κοινωνικές όσο και τις φυσικές επιστήμες τείνουν να παρουσιάζουν τη βίαιη συμπεριφορά ακόμη περισσότερο ως «φυσική» αντίδραση απ' όσο θα ήμασταν διατεθειμένοι να δεχτούμε χωρίς αυτά. Η επιθετικότητα, οριζόμενη ως ενστικτώδης ορμή, λέγεται ότι παίζει τον ίδιο λειτουργικό ρόλο στο βασίλειο της φύσης όπως τα ένστικτα της πείνας και της σεξουαλικότητας στη διαδικασία της ζωής του ατόμου και του είδους. Εν αντιθέσει όμως προς τα ένστικτα αυτά, τα οποία ενεργοποιούνται από πιεστικές σωματικές ανάγκες, από τη μια πλευρά, κι από εξωτερικά ερεθίσματα από την άλλη, τα επιθετικά ένστικτα στο ζωικό βασίλειο μοιάζουν να είναι ανεξάρτητα από τέτοια πρόκληση. Απεναντίας, η απουσία πρόκλησης φαίνεται να οδηγεί σε ματαίωση του ενστίκτου, σε «καταπιεσμένη» επιθετικότητα που, σύμφωνα σύμφωνα με τους ψυχολόγους, προκαλεί απόφραξη της «ενέργειας», ενδεχόμενη έκρηξη της οποίας θα είναι είναι πολύ πιο επικίνδυνη. (Είναι σαν να λέμε ότι το αίσθημα της πείνας στον άνθρωπο θα αυξανόταν με τη μείωση των πεινασμένων). Κατ' αυτή την ερμηνεία η απρόκλητη βία είναι «φυσική»· εφόσον χάσει τη λογική της, βασικά τον ρόλο της στην αυτοσυντήρηση, γίνεται «ανορθολογική», και αυτός είναι, υποτίθεται, ο λόγος που οι άνθρωποι μπορούν να είναι πιο «κτηνώδεις» από άλλα ζώα.

Πέρα από την παραπλανητική μετάθεση φυσικών όρων όπως «ενέρ-

γεια» και «πίεση» σε βιολογικά και ζωολογικά δεδομένα, όπου δεν έχουν νόημα διότι δεν μπορούν να μετρηθούν, φοβούμαι ότι πίσω από αυτές τις νεότερες «ανακαλύψεις» κρύβεται ο παλαιότετος ορισμός της φύσης του ανθρώπου - ορισμός του ανθρώπου ως ζώο έλλογου [animal rationale], σύμφωνα με τον οποίο το μόνο που μας διακρίνει από τα άλλα ζωικά είδη είναι το πρόσθετο γνώρισμα της λογικής. Η νεότερη επιστήμη, ξεκινώντας άκριτα από την παλιά αυτή υπόθεση, έχει κάνει μεγάλες προσπάθειες να «αποδείξει» ότι οι άνθρωποι μοιράζονται όλες τις άλλες ιδιότητες με κάποια είδη του ζωικού βασιλείου - με τη διαφορά ότι το πρόσθετο χάρισμα της «λογικής» καθιστά τον άνθρωπο ένα πιο επικίνδυνο ζώο. Είναι η χρήση της λογικής που μας κάνει επικίνδυνα «ανορθολογικούς», διότι η λογική αυτή είναι ιδιότητα ενός «αρχέγονα ενστικτώδους όντος». Οι επιστήμονες γνωρίζουν φυσικά ότι ο άνθρωπος ως κατασκευαστής εργαλείων έχει εφεύρει αυτά τα μεγάλα βεληνεκούς όπλα τα οποία τον απελευθερώνουν από τους «φυσικούς» περιορισμούς που συναντώνται στο ζωικό βασίλειο, και ότι η κατασκευή εργαλείων συνιστά μια εξαιρετικά περίπλοκη διανοητική δραστηριότητα. Γι' αυτό και η επιστήμη καλείται να μας θεραπεύσει από τις παρενέργειες της λογικής χειραγωγώντας και ελέγχοντας τα ένστικτά μας, συνήθως βρίσκοντας ακίνδυνες διεξόδους γι' αυτά όταν καθεί η «ζωοποιός λειτουργία» τους. Το πρότυπο συμπεριφοράς αντλείται και πάλι από τα άλλα ζωικά είδη, στα οποία η λειτουργία των ζωτικών ενστίκτων δεν έχει καταστραφεί από την επέμβαση της ανθρώπινης λογικής. Και η ειδοποιός διαφορά μεταξύ ανθρώπου και ζώου είναι τώρα, για να κυριολεκτήσουμε, όχι πια η λογική (το *lumen naturale* του ανθρώπινου ζώου), αλλά η επιστήμη, η γνώση αυτών των προτύπων και οι τεχνικές που τα εφαρμόζουν. Σύμφωνα μ' αυτή την άποψη, ο άνθρωπος ενεργεί ανορθολογικά και σαν ζώο όταν αρνείται να ακούσει τους επιστήμονες ή αγνοεί τα πιο πρόσφατα πορίσματά τους. Εν αντιθέσει προς αυτές τις θεωρίες και τα όσα συνεπάγονται, θα υποστηρίξω στις γραμμές που ακολουθούν ότι η βία δεν είναι ούτε ζωώδης ούτε ανορθολογική - είτε αντιλαμβανόμαστε αυτούς τους όρους κατά τη συνήθη χρήση τους στη γλώσσα των ανθρωπιστών είτε σύμφωνα με τις επιστημονικές θεωρίες.

Ότι η βία ξεπηδάει συχνά από την οργή είναι κοινοτοπία, και η οργή μπορεί πράγματι να είναι ανορθολογική και παθολογική, όμως το ίδιο μπορεί να είναι και οποιοδήποτε άλλο ανθρώπινο συναίσθημα. Οπωσ-

δήποτε είναι δυνατό να δημιουργηθούν συνθήκες υπό τις οποίες οι άνθρωποι απανθρωπίζονται -όπως στρατόπεδα συγκεντρώσεως, βασανιστήρια, λιμό-, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι γίνονται ζωώδεις· και υπό τέτοιες συνθήκες, όχι η οργή και η βία, αλλά η καταφανής απουσία τους είναι το σαφέστερο σημάδι απανθρωπισμού. Η οργή δεν είναι καθόλου μια αυτόματη αντίδραση στη δυστυχία και τον πόνο αυτά καθεαυτά· κανένας δεν αντιδρά με οργή σε μια ανίατη αρρώστια ή σ' ένα σεισμό, ούτε άλλωστε σε κοινωνικές συνθήκες που φαίνεται ότι δεν μπορούν να αλλάξουν. Μόνο εκεί όπου εύλογα υποπτευόμαστε ότι οι συνθήκες θα μπορούσαν να αλλάξουν μα δεν αλλάζουν εμφανίζεται η οργή. Μόνο όταν μας θίγουν το αίσθημα του δικαίου αντιδρούμε με οργή, και αυτή η αντίδραση δεν είναι καθόλου απαραίτητο να αντανakλά προσωπική ζημία, όπως αποδεικνύεται απ' όλη την ιστορία των επαναστάσεων, όπου μονίμως μέλη των ανώτερων τάξεων πυροδοτήσαν και στη συνέχεια καθοδήγησαν τις εξεγέρσεις των καταπιεσμένων και των κατατρεγμένων. Η προσφυγή στη βία, όταν βρίσκεται κανείς αντιμέτωπος με εξοργιστικά γεγονότα ή συνθήκες, είναι πολύ μεγάλος πειρασμός λόγω της εγγενούς αμεσότητας και ταχύτητάς της. Η φρόνιμη κίνηση αντιβαίνει στο χαρακτήρα της οργής και της βίας, αλλά τούτο δεν τις καθιστά ανορθολογικές. Αντίθετα, στην ιδιωτική όσο και στη δημόσια ζωή υπάρχουν καταστάσεις στις οποίες ακριβώς η ταχύτητα μιας βίαιης πράξης μπορεί να είναι το μόνο κατάλληλο φάρμακο. Το ζήτημα δεν είναι ότι αυτό μας επιτρέπει να εκτονώσουμε την οργή μας - κάτι που μπορούμε να πετύχουμε εξίσου καλά χτυπώντας το τραπέζι ή βροτώντας την πόρτα. Το ζήτημα είναι ότι σε ορισμένες περιστάσεις η βία -το να ενεργεί κανείς χωρίς επιχειρήματα ή λόγια και χωρίς να υπολογίζει τις συνέπειες- είναι ο μόνος τρόπος να ισορροπήσει ξανά η πλάστιγγα της δικαιοσύνης. Υπ' αυτή την έννοια, η οργή και η βία που μερικές φορές -όχι πάντα- τη συνοδεύει ανήκουν στα «φυσικά» ανθρώπινα πάθη, και η όποια θεραπεία του ανθρώπου απ' αυτά δεν θα σήμαινε τίποτε λιγότερο από τον απανθρωπισμό ή τον ευνουχισμό του..

[...]

HANNAH ARENDT

Περί βίας

Η νόμιμη βία μιας άνομης εξουσίας

Το
Πεντάγωνο είναι το σύμβολο
της Βορειααμερικανικής
στρατιωτικής εξουσίας.
Αντιπροσωπεύει τη «νέα
παγκόσμια αστυνομία», που θέλει
ο «εθνικός» στρατός και η αστυνομία
να είναι απλώς τα «σώματα ασφαλείας»
που εγγυώνται την «τάξη και την
πρόοδο» στη νεοφιλελεύθερη
μητρόπολη.

ΕΝΑ (ΑΠΟ ΤΑ ΕΠΤΑ)
ΑΝΑΡΜΟΣΤΑ ΚΟΜΜΑΤΙΑ
ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΑΖΛ

12

Το πέμπτο κομμάτι φτιάχνεται σχεδιάζοντας ένα πεντάγωνο. Το Κράτος στο νεοφιλελευθερισμό τείνει να περιοριστεί στο «αναγκαίο ελάχιστο». Το λεγόμενο «Κράτος-Ευεργέτης» όχι μόνο γίνεται άχρηστο, αλλά απεκδύεται όλα όσα το συνιστούσαν αυτό καθαυτό και μένει γυμνό.

Στο καμπαρέ της παγκοσμιοποίησης απολαμβάνουμε το θέαμα του Κράτους που, χορεύοντας το χορό της κοιλιάς, απογυμνώνεται εντελώς, μέχρι να μείνει με ένα ελάχιστο αναγκαίο ράκος: τη δύναμη καταστολής. Με την υλική του βάση κατεστραμμένη, τα κυριαρχικά του δικαιώματα ακυρωμένα και τις πολιτικές του κατηγορίες να συμψύρονται υπό σύγχυση, το έθνος-κράτος καθίσταται -περισσότερο ή λιγότε-

ρο ραγδαία- ένας μηχανισμός ασφαλείας των mega-επιχειρήσεων που κατασκευάζει ο νεοφιλελευθερισμός κατά την εξέλιξη αυτού του Τέταρτου Παγκοσμίου Πολέμου.

Αντί να κατευθύνουν τις δημόσιες επενδύσεις προς τις κοινωνικές δαπάνες, τα εθνικά κράτη προτιμούν να βελτιώνουν το μηχανισμό και τον εξοπλισμό τους και να προετοιμάζονται για να αντεπεξέλθουν ικανοποιητικά στο καθήκον που η πολιτική τους είχε απορρίψει προ ετών: τον έλεγχο της κοινωνίας.

Είναι οι «επαγγελματίες της νόμιμης βίας», όπως αυτοαποκαλούνται οι κατασταλτικοί μηχανισμοί των σύγχρονων κρατών. Αλλά τι μένει να κάνουν, όταν η βία βρίσκεται ήδη κάτω από τους νόμους της αγοράς; Ποια είναι η νόμιμη και ποια η παράνομη βία; Ποιο μονοπώλιο της βίας μπορεί να επικαλείται το διαλυμένο εθνικό κράτος, όταν το ελεύθερο παιχνίδι της προσφοράς και της ζήτησης αναιρεί το μονοπώλιο αυτό; Δεν είναι προφανές ότι το οργανωμένο έγκλημα υπολογίζει σε πραγματικούς στρατούς χωρίς άλλα σύνορα εκτός από αυτά της δύναμης πυρός των αντιπάλων τους; Έτσι λοιπόν το «μονοπώλιο» της βίας δεν ανήκει πλέον στα εθνικά κράτη. Η σύγχρονη αγορά το έχει ξεπουλήσει.

Όλα αυτά γίνονται αντικείμενο διαλόγου, λόγω της πολεμικής ανάμεσα στη νόμιμη και την παράνομη βία. Δική τους είναι επίσης η συζήτηση (λανθασμένη νομίζω) για την «έλλογη» και την «άλογη βία».

Μια ορισμένη μερίδα των διανοούμενων ανά τον κόσμο (επιμένω πως το καθήκον τους είναι πιο σύνθετο από το να είναι απλώς με τη «Δεξιά» ή την «Αριστερά», την «κυβέρνηση» ή την «αντιπολίτευση», το «καλό» ή το «κακό» κ.λπ.) υποκρίνεται πως η βία μπορεί να ασκηθεί με έναν «έλλογο» τρόπο, εφαρμοσμένη κατά τρόπο επιλεκτικό (υπάρχουν επίσης εκείνοι που υποστηρίζουν κάτι σαν την «αφάνεια» της βίας) και με τη λεπτότητα μιας «εγχείρησης» των κοινωνικών δεινών. Κάτι τέτοιο ενέπνευσε το τελευταίο στάδιο της στρατιωτικής πολιτικής στην Αμερικανική Ένωση: «χειρουργικά» όπλα, ακρίβεια, και στρατιωτικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της «νέας παγκόσμιας τάξης». Έτσι γεννήθηκαν οι καινούργιες «έξυπνες» βόμβες (οι οποίες, όπως μου είπε ένας ρεπόρτερ που κάλυψε δημοσιογραφικά την Καταιγίδα της Ερήμου, δεν είναι και τόσο έξυπνες, αφού δυσκολεύονται να διακρίνουν ανάμεσα σε ένα νοσοκομείο και σε μια αποθήκη με βλήμματα: όταν υπάρχει αμφιβολία, οι «έξυπνες» βόμβες καταστρέφουν αντί να αναστέλλουν τη δράση τους). Όμως ο Περσικός

Κόλπος -όπως θα έλεγαν και οι σύντροφοι στις Ζαπατιστικές κοινότητες- βρίσκεται μακρύτερα από την πρωτεύουσα της πολιτείας Τσιάπας (μολονότι η κατάσταση των Κούρδων έχει τρομακτικές αναλογίες με αυτή των ιθαγενών μιας χώρας που αυτοεξυμνείται ως «ελεύθερη» και «δημοκρατική») και, επομένως, ας μας επιτραπεί να μην επιμένουμε σ' αυτούς τους πολέμους, όταν έχουμε τους «δικούς» μας.

Η διαμάχη λοιπόν ανάμεσα στην «έλλογη» και την «άλογη» βία ανοίγει μια ενδιαφέρουσα -όσο και θλιβερή- ατραπό συζήτησης, η οποία είναι αναγκαία στους καιρούς που διανύουμε. Ας πάρουμε για παράδειγμα αυτό που θεωρείται έλλογο: αν η απάντηση βρίσκεται στο ότι

«έλλογος» είναι ο λόγος του Κράτους» (με την προϋπόθεση πως αυτό υπάρχει και, πάνω απ' όλα, πως μπορεί κανείς να αναγνωρίσει κάποια λογική στο υφιστάμενο νεοφιλελεύθερο κράτος), μπορεί κατόπιν κανείς να διερωτηθεί αν αυτός ο «λόγος του Κράτους είναι λογική για την κοινωνία). Εδώ δεν υπάρχει τίποτα το λογικό, «ο λόγος του Κράτους» στους καιρούς μας δεν είναι παρά ο «λόγος» των οικονομικών αγορών.

Πώς όμως το σύγχρονο Κράτος ασκεί την «έλλογη» βία του; Και, λαμβάνοντας υπόψη την Ιστορία, πόσο διαρκεί αυτή η «λογικότητα»; Όσο ο χρόνος που μεσολαβεί ανάμεσα σε δύο εκλογικές αναμετρήσεις ή ανάμεσα σε μια εκλογική αναμέτρηση και ένα πραξικόπημα; Πόσες πράξεις βίας του Κράτους που θεωρήθηκαν κάποτε «λογικές» αποκαλύπτονται τώρα παράλογες; Η κυρία Μάργκαρετ Θάτσερ, την οποία ο βρετανικός λαός θυμάται ευμενώς, βρήκε το χρόνο να προλογίσει το διβλίο «Ο επόμενος πόλεμος» των Κάσπαρ Γουάινμπεργκ και Πίτερ Σβάιτσερ.

Στο κείμενο αυτό η Μ. Θάτσερ αναπτύσσει μερικές σκέψεις για τις τρεις -όπως τις αντιλαμβάνεται- αναλογίες ανάμεσα στον κόσμο του Ψυχρού Πολέμου και σε κείνον μετά τον Ψυχρό Πόλεμο. Η πρώτη αναλογία είναι πως από τον «ελεύθερο κόσμο» δεν θα λείψουν ποτέ οι «δυσνητικοί» αμφισβητίες του. Η δεύτερη αναλογία βρίσκεται στην αναγκαιότητα στρατιωτικής υπεροχής των «δημοκρατικών» κρατών έναντι των «δυσνητικών» αντιπάλων τους. Η τρίτη αναλογία έγκειται στο ότι η στρατιωτική υπεροχή πρέπει να είναι, πάνω απ' όλα, τεχνολογική.

Τελειώνοντας τον πρόλόγό της, η λεγόμενη «σιδηρά κυρία» ορίζει την «έλλογη» βία του σύγχρονου Κράτους ως εξής: «Ένας πόλεμος μπορεί να συμβεί με διάφορους τρόπους. Το χειρότερο όμως συμβαίνει συνήθως όταν μία δύναμη πιστεύει πως μπορεί να προσεγγίσει τον αντικειμενικό της σκοπό χωρίς πόλεμο ή, έστω, με έναν πόλεμο περιορισμένης έκτασης που μπορεί να κερδηθεί στιγμιαία: έτσι, κατά συνέπεια, οι εκτιμήσεις αποτυγχάνουν».

Για τους κ. Γουάινμπεργκ και Σβάιτσερ τα θέατρα των «πολεμικών επιχειρήσεων του μέλλοντος» είναι: Βόρεια Κορέα και Κίνα (16 Απριλίου 1998), Ιράν (4 Απριλίου 1999), Μεξικό (7 Μαρτίου 2003), Ρωσία (7 Φεβρουαρίου 2006) και πιθανοί εμπλεκόμενοι οι Άραβες, οι Λατινοαμερικάνοι και οι Ευρωπαίοι. Σχεδόν ολόκληρος ο πλανήτης θεωρείται ως μια «δυσνητική απειλή για τη σύγχρονη δημοκρατία».

Η Λογική (τουλάχιστον η νεοφιλελεύθερη): στους καιρούς μας, η εξουσία (με άλλα λόγια η οικονομική δύναμη) γνωρίζει πως να πετύχει τον αντικειμενικό της στόχο μόνο με πόλεμο, και όχι με έναν περιορισμένο πόλεμο που μπορεί να κερδηθεί στιγμιαία, αλλά με έναν ολοκληρωτικό και απόλυτο πόλεμο, παγκόσμιο με κάθε δυνατή έννοια. Και αν πιστέψουμε την υπουργό Μαντλίν Ολμπράιτ, όταν λέει: «Ένας από τους πρωταρχικούς αντικειμενικούς μας στόχους είναι να διασφαλίσουμε την επέκταση των οικονομικών ενδιαφερόντων (βλ. συμφερόντων) της Αμερικής σε πλανητική κλίμακα» (the Wall Street Journal, 21-1-97), μπορούμε να καταλάβουμε πως ολόκληρος ο πλανήτης (και εννοώ ολόκληρος) είναι το θέατρο επιχειρήσεων αυτού του πολέμου.

Πρέπει επομένως να καταλάβουμε πως, αν η συζήτηση για το «μονοπώλιο της βίας» δεν γίνεται σύμφωνα με τους νόμους της αγοράς, αλλά προκαλείται από τα κάτω, η παγκόσμια Εξουσία «ανακαλύπτει» σ' αυτήν την πρόκληση μια «δυνητική απειλή». Αυτή είναι μία μόνο από τις πολλές προκλήσεις (και μάλιστα μία από τις λιγότερο γνωστές και από τις πιο καταδικαστέες) που έθεσαν στην ημερήσια διάταξη οι ιθαγενείς, παίρνοντας τα όπλα με την εξέγερση του Ζαπατιστικού Στρατού Εθνικής Απελευθέρωσης ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό και για την Ανθρωπότητα...

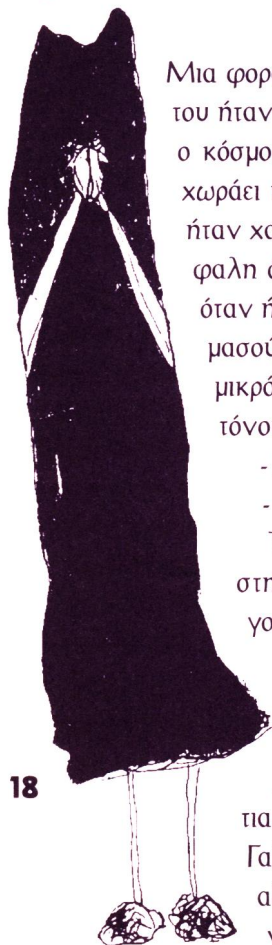
SUBCOMANDANTE INSURGENTE MARCOS

Η Μπουμπουκοκέφαλη

Ένα splatter παραμύθι

ΣΥΛΛΕΚΤΡΙΑ ΜΠΟΥΖΟΥΚΟΚΕΦΑΛΗ

Μια φορά κι έναν καιρό ζούσε ένα κοριτσάκι που το κεφάλι του ήταν μικρό-μικρό μα τόσο μικρό σαν ένα κουλουράκι. Κι ο κόσμος έλεγε πως σ' ένα κουλούρι δεν ήταν δυνατό να χωράει κουκούτσι μυαλό κι έλεγε πως μάλλον το κοριτσάκι ήταν χαζό και τόβγαλαν Κουλουροκέφαλη. Η Κουλουροκέφαλη όμως δεν έδινε σημασία στα λόγια του κόσμου γιατί όταν ήτανε μικρή η χαπακωμένη πουτάνα του χωριού ενώ μασούσε φύλλα μουριάς με αρακά της είπε πως μέσα στο μικρό της κεφάλι έκρυγε ένα τσεκούρι να ίσαμε δέκα τόνους βάρος.

- Κι είναι χάρισμα αυτό, Είχε ρωτήσει η Κουλουρίτσα.
- Εξαρτάται πως θα το δεις!

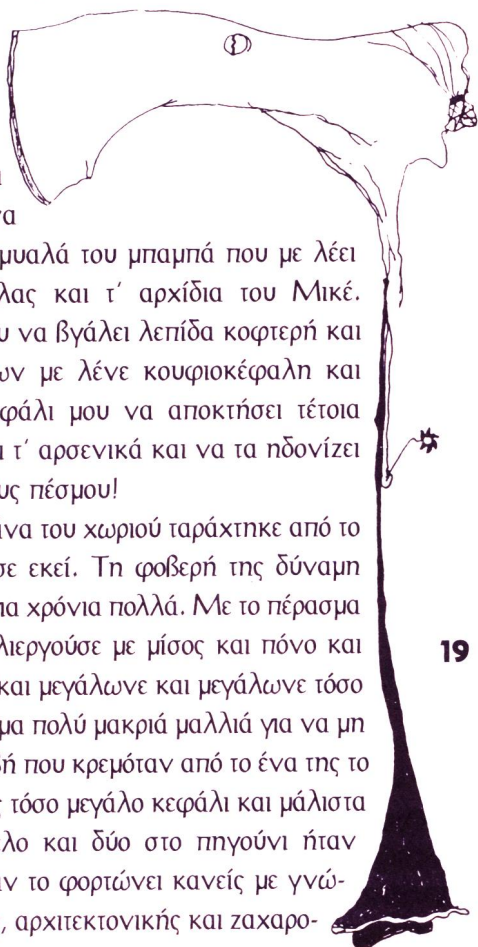
Την πρώτη δοκιμή την έκανε σ' ένα μακρινό χωριό στη Γαλατία. Κι ένα μικροσκοπικό τύπο με πεταχτά μάγουλα κι ένα καπέλο με δύο μεταλλικά φτερά καθώς και το φίλο του το χοντρό που κυνηγούσε αγριογούρουνα και κουβαλούσε κάτι μενίρ. Μόλις βρέθηκαν στο δρόμο της τράβηξε το τσεκούρι και το ξερίζωσε απ' το μυαλό της και τους έκανε δέκα κομμάτια. Και η φήμη ότι το μαγικό φίλτρο του Δρυίδη της Γαλατίας είχε κάνει τους τύπους αυτούς άτρωτους και αθάνατους αμέσως έσκασε μπροστά της σαν σαπουνόφουσκα μέσα στα αίματά τους τα ανάκατα με τα ξε-

ρατά της. Μετά δοκίμασε τη δύναμή της στη Λιμνούπολη κι έπνιξε τη μικρή πόλη στα ξεριζωμένα πούπουλα όταν με μεγάλη της λύπη ανακάλυψε πως οι μοναδικοί κάτοικοι ήταν χιλιάδες τερπέλικες ή φιλοχρήματες πάπιες. Τη μεγαλύτερη ηδονή όμως τη γεύτηκε στη μακρινή Δύση την ώρα που αποκεφάλιζε ένα μελαγχολικό και μόνο καουμπούι.

Όταν επέστρεψε στο χωριό ένα σωρό ανεξήγητες εξαφανίσεις πανικόβαλλαν τους κατοίκους. Μικρά παιδιά που κορόιδευαν την Κουλοροκέφαλη έπαιζαν κι έβριζαν μια νύχτα στην αυλή του σπιτιού της κι από τότε δεν τα ξανάδε κανείς.

- Μπορώ να πάρω το κεφάλι της φίλης μου της Κικίτσας, να κόψω τα πόδια του μπακάλη, τα μυαλά του μπαμπά που με λέει χαζοπούλι, τα χέρια της δασκάλας και τ' αρχίδια του Μικέ. Μπορεί σί' αλήθεια το κεφάλι μου να βγάλει λεπίδα κοφτερή και να κόψει τις γλώσσες όλων όσων με λένε κουφιοκέφαλη και κουλουροκέφαλη. Μπορεί το κεφάλι μου να αποκτήσει τέτοια δύναμη θαυμάσια που να τρομάζει τ' αρσενικά και να τα ηδονίζει και να θρέφεται με τα κομμάτια τους πέσμου!

Κι επειδή η χαπακωμένη πουτάνα του χωριού ταραχτήκε από το βλέμμα της, η κουβέντα σταμάτησε εκεί. Τη φοβερή της δύναμη φρόντισε να την κρατήσει κρυφή για χρόνια πολλά. Με το πέρασμα του χρόνου όμως καθώς την καλλιεργούσε με μίσος και πόνο και απέχθεια το κεφάλι της μεγάλωνε και μεγάλωνε και μεγάλωνε τόσο που χρειάστηκε να αφήσει μακριά μα πολύ μακριά μαλλιά για να μη δει κανείς τη μεγάλη σιδερένια λαβή που κρεμόταν από το ένα της το αυτί. Ο κόσμος άρχισε να λέει πως τόσο μεγάλο κεφάλι και μάλιστα κεφάλι με δύο γωνίες στο κούτελο και δύο στο πηγούνι ήταν κατάσταση παθολογική, ειδικά όταν το φορτώνει κανείς με γνώσεις μαγειρικής, ιατρικής, μαντικής, αρχιτεκτονικής και zaharo-

πλαστικής δεν έχει άλλα περιθώρια έξω από το να σκάσει. Γι' αυτό της άλλαξαν όνομα και τη 'βγάλαν Μπουζουκοκέφαλη.

Για τους γονείς της είπε πως ξαφνικά αποφάσισαν να φύγουν ταξίδι το ίδιο και για τη γιαγιά της, αν και ο καθένας ήξερε πως ήταν παράλυτη και καθηλωμένη από ανίατη ασθένεια στο κρεβάτι. Οι συγγενείς των παιδιών ήθελαν να τη βρουν, να την τιμωρήσουν. Όμως όλη η αγανάκτηση και ο πόνος δεν ήταν αρκετά για να νικήσουν το φόβο και να μπουν στην αυλή της. Έτσι περιορίστηκαν όλοι στο να πενθήσουν σιωπηλά τους χαμένους και απόφευγαν να κυκλοφορούν στο χωριό μετά τη δύση του ηλίου.

Οι πιο φοβισμένοι εγκατέλειψαν το χωριό και οι πιο θαρραλέοι κάρφωσαν τις πόρτες και τα παράθυρα των σπιτιών τους κι εγκατέλειψαν τη στέγη τους μόνο μια φορά το μήνα για να εφοδιάζονται με τρόφιμα. Κάποια αρρώστια σκέφτονταν, δεν ήταν δυνατό, κάποια μικρή αδιαθεσία θα χτυπούσε τη Μπουζουκοκέφαλη για ν' αρπάξουν την ευκαιρία να την κάψουν σαν μάγισσα όπως της άξιζε. Οι φωνές της αργά το βράδυ ακούγονταν παντού, ενώ δυο-τρεις ισχυρίζονταν πως την είχαν δει να χορεύει αλλόκοτα και να σκίζει με μανία τα ρούχα της μπροστά στα κρεμασμένα πτώματα των παιδιών. Οι γνωστικοί έλεγαν πως για όλα έφταιγε η απουσία του φαλλού. Η απόρριψη που αισθανόταν αυτή η γυναίκα λόγω του μικρού ή μεγάλου της κεφαλιού δεν την άφηνε να γίνει φυσιολογική. Έφαχνε να βρει νέους τρόπους προσέγκυσης των αρσενικών έστω κι αν ήταν λίγο πιο ανορθόδοξοι.

- Δειλοί! Φώναζε τα βράδια έξω από τα σπίτια.

20

Νιώστε τις δονήσεις του αστείου μου κεφαλιού. Μια μέρα το μυαλό μου θα κάνει αυτό χωριό νεκροταφείο ίσως κι όλο τον κόσμο. Γιατί δεν κοιμάστε στο σπίτι μου; Ελάτε με ατσάλινα σπαθιά, με δάδες αναμμένες, ελάτε κι ας είστε χιλιάδες. Το κεφάλι μου ζεματά και του λείπει η τροφή.

Με τον καιρό το τσεκούρι άρχισε να εξαπλώνεται όλο και πιο πολύ σ' ολόκληρο το σώμα της. Η ζωή της άρχισε να γίνεται ένα ατέλειωτο μαρτύριο. Έπινε νερό στον ποταμό και τόνιωθε σκουριασμένο να της μολύνει τα σπλάχνα. Έσκυβε να πλύνει το πρόσωπό της και το στομάχι της σκίζόταν στα δύο. Έγερνε να κοιμηθεί κι ένιωθε τις βαθιές χαρακιές στο λύγισμα της μέσης της και κοιμόταν πάντα ανάσκελα απ' το φόβο μήπως δεν έβρισκε άνθρωπο για να χρησιμοποιήσει το τεράστιο εργαλείο της και το επόμενο πτώμα στην αυλή της ήταν η ίδια!

Οι άνθρωποι απ' το μεγάλο τους φόβο και την αποστροφή είπαν πως ίσως έφταιγαν κι εκείνοι για τη μεταμόρφωσή της και προσπαθώντας να την εξευμενίσουν την ονόμασαν Μπουμπουκοκέφαλη.

Με τις ώρες η Μπουμπουκοκέφαλη καθόταν στην αυλή και χάζευε κεφάλια παιδικά και κεφάλια εφηβικά παραδομένα στη διαδικασία της σήψης, κρεμασμένα απ' τα κλαδιά των δέντρων σαν ώριμα φρούτα.

«Τι καλά που θα 'τανε!» σκεφτόταν τότε-τότε «να 'χα στη συλλογή μου κι ένα κοκκινομάλλικο αρρενωπό κεφάλι!». Όμως πήγαινε πια καιρός που κανείς δεν είχε δοκιμάσει τη δύναμη του τσεκουριού της ούτε χωρικός ούτε επισκέπτης μια που 'χε μαθευτεί παντού πως ο θάνατος παραφύλαγε σ' εκείνη την αυλή και μερικοί μιλούσαν για απώλεια της ψυχής των χαμένων.

Είχε λυσσάζει από το κακό της. Κλωτσούσε τα δέντρα με μανία, μα ούτε ζώο πια δεν τολμούσε να την πλησιάσει. Έτσι κυλούσε ο καιρός, όταν μια νύχτα που ο ουρανός μπουμπούνιζε και τ' άστρα έτειναν να σβηστούν απ' την πολλή συννεφιά, άκουσε την πόρτα της να χτυπά δυνατά. Πετάχτηκε αμέσως ορθή κι έτρεξε να ανοίξει κι αντίκρισε ένα νέο πανέμορφο άντρα με γαλάζια μάτια και μακριά κόκκινα μαλλιά να της γελάει.

- Έξω απ' το χωριό σας της είπε, μου επιτέθηκαν ληστές. Δε μού 'καναν κακό και μα τω Θεώ σαν γνήσιος ταξιδιώτης θα συνέχιζα το δρόμο μου, όμως η νύχτα κι η καταιγίδα που πλησιάζει με εμποδίζουν και με φέρνουν στο κατώφλι σας εκλιπαρώντας για φιλοξενία. Λοιπόν;

Χωρίς να του δώσει απάντηση του άνοιξε τη μεγάλη σιδερένια πόρτα. Ταράχτηκε όμως όταν είδε ότι ο νεαρός δεν έλεγε να τρομάξει στην αυλή της με τόσα κρεμασμένα κεφάλια. Η σιδερένια πόρτα ακούστηκε απότομα να κλείνει πίσω τους. «Θα καθόμαστε πολύ εδώ έξω δεσποινίς; Κάνει ψύχρα και οι πρώτες στάλες της βροχής ήδη...»

- Καλά είσαι εντελώς χαζός;

Τράβηξε με τα χέρια τα μαλλιά της πίσω και τού 'στειλε μια άγρια ματιά πλημμυρισμένη από κακό και τρέλα ικανή να πανικοβάλλει και το πιο ψύχραιμο πλάσμα. «Δε φοβάσαι;» ρώτησε.

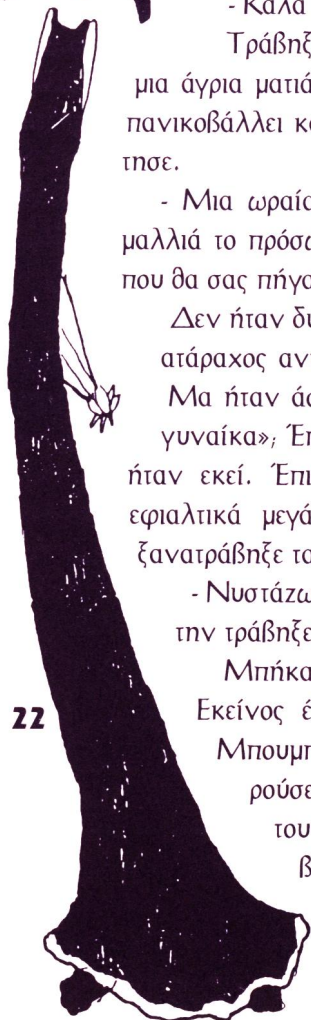
- Μια ωραία γυναίκα σίγουρα δεν πρέπει να καλύπτει με μαλλιά το πρόσωπό της κι ίσως συζητούσαμε για την κόμμωση που θα σας πήγαινε καλύτερα, αν βέβαια περάσουμε πρώτα μέσα!

Δεν ήταν δυνατόν! Ποιος ήταν αυτός που τολμούσε να μένει ατάραχος αντί ν' αρχίσει να τρέχει πανικόβλητος να σωθεί; Μα ήταν άσχημη πως αυτός ο ηλίθιος την έβρισκε «ωραία γυναίκα»; Έπιασε το κούτελό της και οι γωνίες του τσεκουριού ήταν εκεί. Έπιασε το πρόσωπό της και ήταν πολύ μεγάλο, εφιαλτικά μεγάλο κι εφιαλτικά μυτερό. «Μα δε φοβάσαι;» ξανατράβηξε τα μαλλιά της πίσω.

- Νυστάζω! της είπε εκείνος κι αρπάζοντάς την από το χέρι την τράβηξε μέσα στο σπίτι.

Μπήκαν στο παλιό σπίτι με τα δεκάδες αναμμένα κεριά. Εκείνος έτρεξε κατευθείαν στο τζάκι να ζεσταθεί κι η Μπουμπουκοκέφαλη εντελώς στασισιμένη τον παρατηρούσε από μακριά να τρίβει τα χέρια του και τα πόδια του και να τινάζει τα μακριά του μαλλιά. Έκανε να βγάλει το τσεκούρι απ' το σώμα της και να ορμήσει να τον κάνει χίλια κομμάτια όταν τη σταμάτησε η φωνή του.

- Δεσποινίς! Πού θα κοιμηθώ;

Να κοιμηθεί; Πώς δηλαδή να κοιμηθεί; Είχαν περάσει άντρες πολλοί εκείνο το κατώφλι με σταυρούς και πετραχείλια, άλλοι με σπαδιά, άλλοι με ξυράφια κρυμμένα στις τσέπες τους, κανένας όμως για να κοιμηθεί. «Γδύσου!» του φώναζε άγρια κι εκείνος της γέλασε πονηρά.

- Μα τω Θεώ τούτο δε μού 'χει ξανα συμβεί! Μου ζητάτε να εκμεταλλευτώ τη φιλοξενία σας;

Η Μπουμπουκοκέφαλη κοκκίνισε και δεν έβγαλε λέξη για ώρα πολλή. Μετά έτρεξε κατά πάνω του κι άρχισε να τον ψηλαφεί χωρίς να τον κοιτάζει, μήπως ανακάλυπτε κάποιο φονικό εργαλείο κρυμμένο. Μα δε βρήκε τίποτα! «Μα τι με περάσατε; Ζείτε σ' ένα σπίτι ολομόναχη κι είναι φυσικό να φοβάστε! Όμως για μια στιγμή! Σας φαίνομαι τιποτένιος κλέφτης ή παρανοϊκός εγκληματίας ή βιαστής; Αν είναι έτσι θα ψάξω αλλού για καταφύγιο τούτη κιόλας τη στιγμή!» Η Μπουμπουκοκέφαλη μέσα στις βλαστήμιες της του είπε σιγά «Όχι» και αφού τράβηξε για άλλη μια φορά το μαλλί να φανεί το κούτελο έτρεξε να φέρει κουβέρτες και κιλίμια για να του στρώσει να κοιμηθεί. Το 'χε πάρει απόφαση. Θα τον σκότωνε το πρωί. Όλο το βράδυ θα τον παρατηρούσε και το πρωί πριν καλά καλά ξημερώσει και ξυπνήσει θα τον σκότωνε.

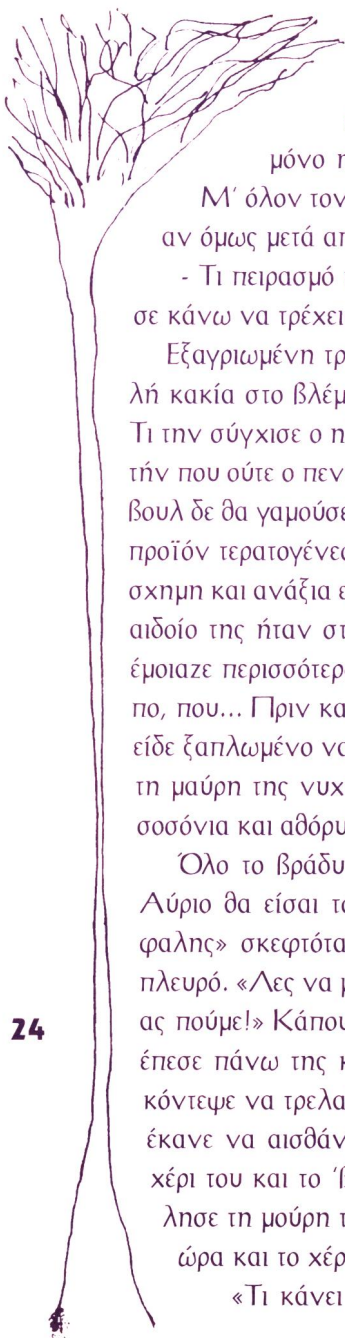
- Μα τι κάνετε εκεί;

- Στρώνω για να κοιμηθείς!

Ο νέος της πήρε τις κουβέρτες από τα χέρια και τις έβαλε πίσω.

- Απ' ότι βλέπω το κρεβάτι σας είναι διπλό και σίγουρα μεγάλο για να χωρέσει και τους δυο μας. Σαν ταξιδιώτης γνήσιος δε συνηθίζω ν' αποζητώ

την πολυτέλεια ενός ζεστού στρώματος και μιας γυναικείας συντροφιάς. Στο πλάι σας όμως νά, μετά από όσα τράβηξα στο δάσος και μόνο η παρουσία σας θα΄ ταν αρκετή ανακούφιση.

Μ' όλον τον πειρασμό, δε θα σας αγγίξω καν - τ' ορκίζομαι αν όμως μετά απ' αυτά με φοβάστε ακόμα θα δεχτώ να...»

- Τι πειρασμό κι ανήδεις και ποιος φοβάται ποιόν ρε! Θες να σε κάνω να τρέχεις σαν το σκυλί εδώ μέσα;

Εξαγριωμένη τράβηξε πάλι τα μαλλιά της πίσω κι έβαλε πολλή κακία στο βλέμμα της. «Τώρα καταλαβαίνω! Σας σύγχισα!» Τι την σύγχισε ο ηλίθιος που την έβλεπε σαν πειρασμό, ποιά αυτήν που ούτε ο πεντακέφαλος πεντάρχιδος δράκος της Μπάντερ-βουλ δε θα γαμούσε, αυτήν που παλιά τη δείχνανε στα τοίρκα για προϊόν τερατογένεσης, που και τα μουλάρια την έβρισκαν κακάσχημη και ανάξια ερωμένη, που το χωριό έλεγε πως από λάθος το αιδούιο της ήταν στο στόμα και το στόμα στο αιδούιο, που γυμνή έμοιαζε περισσότερο με εργαλείο ξυλογλυπτικής παρά με άνθρωπο, που... Πριν καν ολοκληρώσει τις σκέψεις της γύρισε και τον είδε ξαπλωμένο να 'χει ήδη αποκοιμηθεί σα μικρό παιδί. Φόρεσε τη μαύρη της νυχτικιά, το μαύρο της σκούφο και τα μαύρα της σοσόνια και αθόρυβα ξάπλωσε δίπλα του χωρίς να βγάλει άχνα.

Όλο το βράδυ δεν έκλεισε μάτι. «Έννοια σου μπουνταλά. Αύριο θα είσαι το καλύτερο μπουμπούκι της Μπουμπουκοκέφαλης» σκεφτόταν. Κι άλλες φορές ξεροκατάπινε κι άλλαζε πλευρό. «Λες να μην είμαι άσχημη όπως λένε; Να με ζηλεύουν ας πούμε!» Κάπου στην καρδιά της νύχτας «φλαπ» το χέρι του έπεσε πάνω της και το 'νιωσε να τη σφίγγει απ' τη μέση και κόντεψε να τρελαθεί και κάτι σαν «τάκα-τάκα» της καρδιάς την έκανε να αισθάνεται βλαμμένη και... τράβηξε με προσοχή το χέρι του και το 'βαλε στη μεριά του. Άλλαξε πλευρό και κόλλησε τη μούρη της στον τοίχο. Δεν πρόλαβε να περάσει λίγη ώρα και το χέρι του «φλαπ» προσγειώθηκε πάλι πάνω της.

«Τι κάνει ο ηλίθιος; Σίγουρα έχει σκιστεί το χέρι του.

Μα δεν καταλαβαίνει; Τι θέλει δηλαδή, αντί να τον σκοτώσω εγώ να ακρωτηριαστεί από μόνος του;» Του τράβηξε πάλι το χέρι, τινάχτηκε κι άρχισε να κόβει βόλτες στο δωμάτιο μέχρι που ξημέρωσε. Το «τάκα-τάκα» όμως είχε μείνει εκεί στη θέση της καρδιάς αμετακίνητο. «Όχι, δεν είναι δυνατόν!» μουρμούριζε και πήγαινε πάνω κάτω. «Στην ίδια μοίρα κι εγώ με τους βλαμμένους;... Αλλά, Κόβεται τέτοιο κεφαλάκι με τέτοια ματάκια, τέτοιο κορμί... Φαντάσου αυτό το κορμί να 'γερνε πάνω μου... Σκάσε βλαμμένη... Μωρέ ας τον αφήσω να ζήσει λιγούλακι ακόμα!»

- Δεν μπορώ να καταλάβω πού στο καλό σκίστηκε το χέρι μου και απορώ κιόλας πως δεν το κατάλαβα όλη νύχτα. Μα τι τόσο κουρασμένος ήμουν πια;

Η Μπουμπουκοκέφαλη του 'δεσε αμίλητη το τραύμα χωρίς να του ρίξει μια ματιά. «Είσαι πολύ καλή!» της είπε. «Με είδες μες τη νύχτα βρώμικο κι άπλυτο και με τα ρούχα μου σκισμένα. Τώρα νά με περιποιείσαι και δεν ξέρω τ' όνομά σου!» Από φόβο μήπως η φήμη της είχε εξαπλωθεί μακριά κι έφευγε πανικόβλητος εκείνη κιόλας τη στιγμή, δεν του αποκάλυψε την πραγματική της ταυτότητα. «Σάιμα» του είπε κοιτάζοντάς τον για πρώτη φορά πολύ έντονα. «Παράξενο όνομα! Θα 'λεγα πως σου ταιριάζει αν κι είσαι τόσο παράξενη που το πιο παράξενο όνομα μοιάζει συνηθισμένο για σένα». Έκανε πίσω και τον κοίταζε με αγανάκτηση.

25

- Το Καζανοκέφαλη φαντάζομαι θα μου πήγαινε μια χαρά!

Ο νέος γέλασε δυνατά. Την άρπαξε από το χέρι και την έβαλε να καθήσει πλάι του. Κι άρχισε να της λέει ένα σωρό όμορφα πράγματα: «Ότι για τους ταξιδιώτες δεν ισχύουν όλα εκείνα που ισχύουν για τους

μίзерους που λιμνάζουν στις πολιτείες. Ότι για να γίνει κάποιος ταξιδιώτης αποζητά νέες εμπειρίες, καθετί διαφορετικό για κείνον είναι όμορφο. Μια έρημος καυτή και ατέλειωτη είναι τόσο ονειρική για κείνον όσο εφιαλτική θα 'ταν για κάποιο βοσκό. Και συνέχισε λέγοντάς της πως η αναζήτηση μόνιμης σχέσης με όμορφους τόπους και όμορφες εμπειρίες και όμορφους ανθρώπους είναι χαρακτηριστικά των αναίσθητων. Τις χόρτασα όσο ήθελα και κάποτε τις βαρέθηκα. Και χτες ξαφνικά μετά από πολύ καιρό ένιωσα αυτή μου την επιθυμία, αυτή τη δόνηση και το ξέρω καλά: Πιο πολύ από ποτέ! Νόμιζε ότι θέλεις, πες ότι κάνεις για τα τσίρκα, πως είσαι άσχημη. Δε με νοιάζει! Σε θέλω όσο τίποτα στον κόσμο μα δεν πρόκειται να σ' αγγίξω αν δε μου το επιτρέψεις!

- Αυτό ποτέ!

- Τότε λοιπόν δε θα φύγω κι εγώ από δω μέσα. Εκτός κι αν με διώξεις!

Και τι να τού 'λεγε! Πως ήταν αδιάφορη ή πως το κορμί της ήταν κοφτερό απ' την κορφή μέχρι τα νύχτα. Πως δεν είχε πια την επιθυμία και τη δύναμη να τον αποκεφαλίσει, πως σί' αλήθεια ήταν ο πιο ωραίος άντρας του κόσμου, πως δεν ήθελε να την αγγίξει για το δικό του καλό, πως ήταν τρελή και δαιμονισμένη;

Πέρασαν μέρες πολλές. Κι ο νέος γινόταν όλο και πιο επίμονος ίσως και πιο ασυγκράτητος. Έρχονταν στιγμές που γονάτιζε μπροστά της ζητιανεύοντας το χάδι της. Κι άλλες φορές της διηγόταν με κάθε λεπτομέρεια τα ταξίδια του, της μιλούσε για κάθε τόπο, για κάθε βουνό και για κάθε λιμάνι που είχε γνωρίσει, για κάθε γυναίκα κι επέμενε να της θυμίζει πως καμιά τους δεν

ήταν σαν εκείνη. Έρχονταν στιγμές, στιγμές αδυναμίας μάλλον, που αφού είχαν πει κι οι δυο πολύ του ξέφευγε ένα «Μπουμπούκα μου» μετά όμως φρόντιζε να αλλάξει θέμα.

Έτσι κι αλλιώς τα πάντα κάποτε σήπτονται, αλλοιώνονται μαζί τους και χάνονται. Και μετά της είπε ότι δεν έπρεπε να αισθάνεται καζανοκέφαλη καθόλου γιατί οι γυναίκες με το καμπυλώδες κορμί, την εξαίσια φωνή και το αγγελικό πρόσωπο έχουν φτιαχτεί για τους τεμπέληδες γι' αυτό άλλωστε είναι πολύ περισσότερες από εκείνες που έχουν αυτό το κάτι το διαφορετικό πάνω τους που εύκολα οι άλλοι το ονομάζουν «ασχήμια». Της τράβηξε τα μαλλιά πίσω κι ομολόγησε πως απ' την πρώτη στιγμή που την είδε στην αυλή ένιωσε μια δόνηση σχεδόν μαγική, μια φοβερή επιθυμία να αγγίξει εκείνο το ιδιόμορφο σώμα και την παράξενη ηδονή κι απόλαυση να νιώσει μπαίνοντας μέσα του, να φιλήσει τα ιδιόμορφα χείλη και να τριφτεί στις γωνιές του προσώπου της, να ψηλαφίσει σπιθαμή προς σπιθαμή το νέο το μοναδικό, να δοθεί σ' αυτό σίγουρος πως δε θα συναντήσει ποτέ μα ποτέ ανάλογη εμπειρία.

Η Μπουμπουκοκέφαλη ξαφνικά πήρε το παλιό άγριο βλέμμα της. «Καλά έκαναν που με επιδεικνύαν κάποτε στα τσίρκα. Προσφέρομαι μόνο σαν εμπειρία σωστά;»

Ο νέος τινάχτηκε όρθιος κι έφερε μπροστά της μια στροφή. «Θεώρησέ με εγωιστή αν θες, μα ξέρω πολύ καλά πόσο όμορφος είμαι, έχω άλλωστε βαρεθεί να τ' ακούω εδώ και χρόνια. Στα ταξίδια μου γνώρισα γυναίκες πολλές κι όλες άνοιγαν τα σκέλια τους μπροστά μου, αρκούσε ένα νεύμα μου μόνο. Δε χρειάστηκε ποτέ να τους υποσχεθώ πίστη κι αγάπη ή να μπω σε ρομαντικές χρονοβόρες διαδικασίες για να γευτώ την υγρή τους φωτιά, οι περισσότερες μάλιστα γνώριζαν από πριν πως θα έφευγα.

Έτσι άρχισαν σιγά σιγά να συνδέονται όλο και πιο πολύ κι η Μπουμπουκοκέφαλη από φόβο μήπως ο νέος καταλάβαινε τι γίνονταν παλιά σπίτι της, ένα βράδυ κατέστρεψε τη συλλογή της κι έθαψε όλα τα κεφάλια βαθιά στη γη κι έβγαλε τα κεριά απ' τα δωμάτια κι αγόρασε μπογιές και κάδρα κι αρώματα και μπιχλιμπίδια. «Δε μπορείς

να με βασανίζεις έτσι»

της είπε μια νύχτα ο ταξιδιώτης «Έχει περάσει τόσος καιρός και τραβιέσαι από κοντά μου κάθε φορά που τολμώ να σε πλησιάσω. Και κάθε βράδυ που σε παρακαλώ να πλαγιάσουμε παρέα με ικετεύεις να μη σ' αγγίξω γιατί θα πάθω κακό όπως λες, θα πεθάνω κι άλλες πολλές ανοησίες. Πες μου λοιπόν τώρα πια πως δεν αισθάνεσαι τίποτα για μένα όχι γι' άλλο λόγο μα νά είμαι νέος και διψασμένος για ζωή. Ποτέ δεν έχω μείνει σ' ένα τόπο τόσο πολύ και το βλέπω μάταιο και ανόητο και φριχτό να αναλώνομαι έτσι άσκοπα για μια αναίσθητη!»

Βρισκόταν ήδη μπροστά στη μεγάλη σιδερένια πόρτα όταν η Μπουμπουκοκέφαλη του ορκίστηκε πως θα του τα εξηγούσε όλα. Τον πήρε απ' το χέρι κι άρχισε να του διηγείται την ιστορία της. Του είπε πως δεν πια γυναίκα αλλά ένα πελώριο ατέλειωτο τσεκούρι, πως κάθε μέρα μεγάλωνε όλο και πιο πολύ, πως η ίδια ήταν ήδη σχεδόν κομματιασμένη, πως είχε ήδη σκοτώσει κόσμο πολύ. Μια ολόκληρη νύχτα του μιλούσε και σαν ξημέρωσε ξερίζωσε το τσεκούρι απ' το μυαλό της και το 'στρεψε κατά πάνω της: «Τώρα μπορείς να φύγεις».

Εκείνος τινάχτηκε όρθιος «Τώρα αποκλείεται να φύγω. Απόψε θα κοιμηθούμε μαζί. Θα σωθείς πιστεφέ με και μην πεις κουβέντα. Σ' αγαπώ δεν πα να 'σαι δαίμονας δεν πα να 'σαι ο διάολος ο ίδιος!»

Εκείνη όρμηξε κατά πάνω του να τον αγκαλιάσει κι ο νέος ένιωσε έντονη μια χαρακιά στο στήθος του. Η Μπουμπουκοκέφαλη έβγαλε μια κραυγή και τραβήχτηκε μακριά. «Τι θα με βοηθήσεις; Κανείς δεν μπορεί να με βοηθήσει! Δε θα θα 'θελα για τίποτα στον κόσμο να πάθεις κάτι. Αυτή τη στιγμή

να φύγεις, να κάνεις τα ταξίδια σου και να ερωτευθείς μιαν άλλη. Όσο για μένα πάει καιρός που έχασα την ψυχή μου για να θρέψω αυτή την κολοκυθοκεφάλα μου».

- Θα σταματήσεις κάποτε να μου ανοίγεις το κεφάλι με τις φοβίες σου; Δεν πρόκειται να πάθω τίποτα. Τα ταξίδια μου τα χόρτασα και στ' ορκίζομαι πως αύριο το πρωί θα 'χεις και την ψυχή σου και το κορμί σου υγιή και θα 'σαι μια χαρά. Θα κάνεις μόνο ό,τι σου πω.

- Αν δε φύγεις τούτη τη στιγμή, αύριο θα στολίζεις τον κήπο μου. Δε βλέπεις πόσο βασανίζομαι; Κάθισαν μπροστά στο τζάκι κι όση ώρα τον ικέτευε να φύγει, εκείνος την πότιζε με ποτό. Της έδινε το ένα ποτήρι πίσω απο τ' άλλο κι είχε φροντίσει ώρα πριν να ρίξει ναρκωτικό στο μπουκάλι.

Η Μπουμπουκοκέφαλη έκλαγε αδιάκοπα σαν μικρό παιδί στην αγκαλιά του μέχρι που ύπνος βαθύς την πήρε κι έκανε τρεις νύχτες να ξυπνήσει. Κι έβλεπε όνειρα φοβερά. Αγγέλους λευκούς να την κυνηγούν και να μεταμορφώνονται πότε σε έμβρυα που κρέμονταν απ' τα μαλλιά της και πότε σε γέρους με σάπια δόντια κι άγρια μάτια να την απειλούν, να τη φοβίζουν και να την κοροϊδεύουν για την αδυναμία που σύντομα θα την γκρέμιζε απότομα. Κι έβλεπε πως πήγαινε ψηλά σε μια χαράδρα, άρπαζε το τσεκούρι απ' το μυαλό της και «χρατς» έκοβε τα μαλλιά της χατεύοντας τα έμβρυα που βυθίζονταν στο κενό.

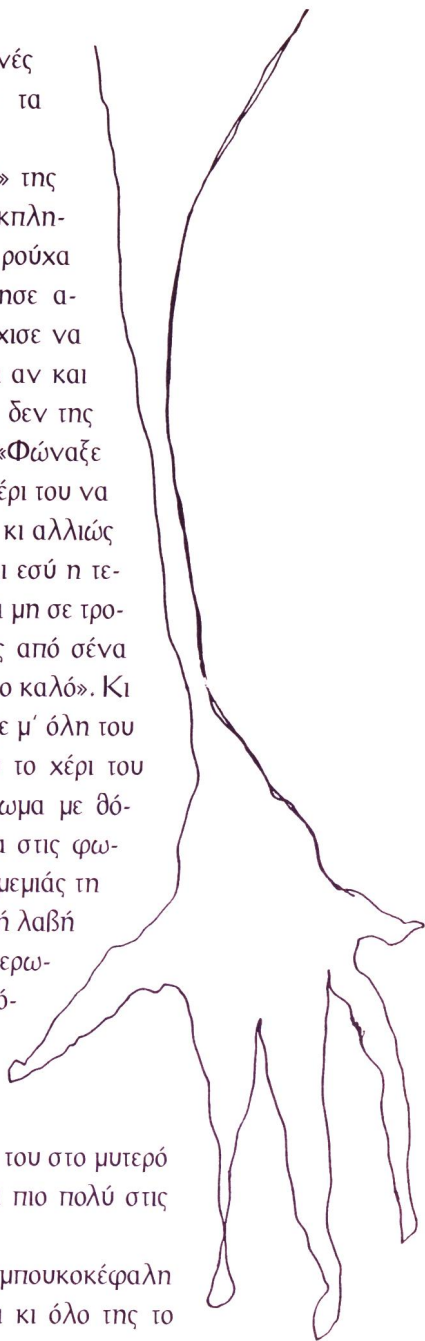
- Άχρηστο πλάσμα έπρεπε να το καταλάβω! Μη νομίζεις όμως πως έφτασε έτσι απλά το τέλος μου - όχι! Το κεφάλι μου βράζει κι αποζητά τροφή. Κανένας δεν κατόρθωσε να σωθεί απ' το κακό μέχρι τώρα κανένας! Πες μου υποκριτή σου 'ταζαν πολλά λεφτά, για πές μου, ή μήπως καμιά πλούσια νύφη, πουτάνας γιε για να παραστήσεις τον ταξιδωτή το μόνο, τον απογοητευμένο. Πές μου ποια θα 'ναι η ανταμοιβή σου την ώρα που θα επιδεικνύεις το κεφάλι μου σ' όλο τον κόσμο και θα κοκορεύεσαι με στόμφο; Σίχαμα του κερατά αυτό είσαι!

Όταν ξύπνησε είδε πως ήταν δεμένη χειροπόδαρα στο κρεβάτι κι ο νέος στεκόταν πάνω της ακριβώς και την παρατηρούσε. «Θα σταματήσεις ποτέ» της είπε, καθώς εκείνη άρχισε να ουρλιάζει δυνατά

κι οι τοίχοι να ραγίζουν απ' τις φωνές της. Εκείνος με ορμή σφράγισε τα χείλη της με τα δικά του.

«Άργησες πολύ να ξυπνήσεις!» της είπε, καθώς άρχισε μπροστά στα έκπληκτα μάτια της να βγάζει ένα ένα τα ρούχα του. Η Μπουμπουκέφαλη σταμάτησε απότομα να φωνάζει κι έντρομη άρχισε να την παρακαλεί να μην την αγγίζει αν και το 'βλεπε καθαρά πως ο ταξιδιώτης δεν της έδινε καμιά απολύτως σημασία. «Φώναξε όσο θέλεις» της είπε κι άπλωσε το χέρι του να χαϊδέψει τα χείλη της. «Αυτός έτσι κι αλλιώς θα 'ναι ο τελευταίος μου σταθμός κι εσύ η τελευταία γυναίκα. Δε στο 'πα για να μη σε τρομάξω αλλά είμαι πολύ πιο δυνατός από σένα αν θέλω μπορώ να σου κάνω μεγάλο καλό». Κι έγειρε δίπλα της στο κρεβάτι. Έσφιξε μ' όλη του τη δύναμη τη μέση της μέχρι που το χέρι του ακούστηκε να σωριάζεται στο πάτωμα με θόρυβο. Η Μπουμπουκοκέφαλη μέσα στις φωνές και τις απειλές της αισθάνθηκε μεμιάς τη μέση της ανάλαφρη και την κοφτερή λαβή του τσεκουριού εξαφανισμένη. Ο ερωτευμένος ταξιδιώτης με ένα χέρι λιγότερο, ξάπλωσε ακριβώς πάνω της, έμπλεξε τα πόδια του με τα πόδια της, έβαλε το χέρι του πίσω από την πλάτη της κι έτριβε το πρόσωπό του στο μυτερό της πρόσωπο και σκίζόταν όλο και πιο πολύ στις μυτερές του γωνιές.

Όταν μπήκε μέσα της, η Μπουμπουκοκέφαλη ένιωσε το κεφάλι της να μικραίνει κι όλο της το

σώμα να μικραίνει και τα χέρια της να λύνονται απ' τα σκοινιά κι αισθανόταν στην καρδιά κάτι σαν φτερούγισμα κι άφησε να της ξεφύγει μια μικρή κραυγή όταν το φτερούγισμα έφτασε στο στόμα της. Μετά από λίγο είδε τον ταξιδιώτη πλάι της χωρίς πόδια και χωρίς χέρια με το πρόσωπο γεμάτο χαρακιές μα πάλι τόσο γαλήνιο όσο τη νύχτα εκείνη που 'χε φανεί στον κήπο της.

Με μια δρασκελιά πετάχτηκε απ' το κρεβάτι για να κοιταχτεί στον καθρέφτη. Κι ήταν η παλιά η μικροκαμωμένη Κουλουροκέφαλη ίσως χωρίς κουκούτσι μυαλό στο κεφάλι της όπως τότε. Τρεις μέρες έκλαψε πάνω στο κορμί του αγαπημένου της και την τέταρτη, ανάλαφρη σαν να πετούσε, στάθηκε μπροστά στον καθρέφτη, ντύθηκε στολίστηκε, φόρεσε αρώματα κι ετοιμάστηκε να βγει να περπατήσει στο χωριό. Το 'ξερε πως μόλις ο κόσμος θα την έβλεπε όπως παλιά, θα τέλειωναν όλα. Ή θα την κρεμούσαν ή θα την έκαιγαν.

Δεν είχε πια καμιά σημασία! Σαν άφησε την αυλή της όμως όταν είδε γεροδεμένους άντρες να 'ρχονται καταπάνω της με δάδες και σπαθιά ένιωσε μια μελαγχολία. Έκανε μια στροφή κι άπλωσε τα χέρια στον ουρανό σα να 'λεγε: Έρχομαι!

Η Μπουμπουκοκέφαλη
γράφτηκε από τη Βαγγελιώ
Λάπατα το 1995
στη Θεσσαλονίκη.
Δημοσιεύτηκε από τις
εκδόσεις SuckerPunch,
το Νοέμβριο του 1998.

Σκέφτομαι τα λόγια κάποιου: «Ένα λουλούδι που μεγαλώνει μέσα σ' ένα γυάλινο κλουβί, που μόνο μερικές τρυπίτσες για αέρα προς ανάπτυξη του προσφέρει, κάποια στιγμή θα μεγαλώσει τόσο, που η γυάλινη μεμβράνη που το περιορίζει θα γίνει θρύψαλα».

Θυμίζουν την πραγματικότητα που μας περικλείει. Υπάρχει ελεύθερος αέρας τόσος όσο χρειάζεται για να μην πεθάνεις από ασφυξία. Μπουκάλες οξυγόνου με την ένδειξη *ελευθερία 0,001 ml* στα συστατικά.

Το υπόλοιπο είναι βία κρυφή ή ολοφάνερη, που βρίσκεται παντού και πάντα. Στο σκωμένο χέρι του πατέρα, στις υπερβολές και την προστατευτικότητα της μάνας, στην επισημονική επιβολή του δασκάλου, στις διαταγές και τις φωνές του λοχία, στην εκμετάλλευση του αφεντικού, στην επιβλητικότητα των γιγαντοαφισών, στη μικρή οθόνη ή στις συνθήκες της «μεσαίας τάξης». Υπάρχει βία ως αποτέλεσμα όλων αυτών των περιορισμών και κάποια στιγμή -όπως στα λόγια «κάποιου»- οι άνθρωποι-λουλούδια θα αναπτυχθούν ως συνειδητά υποκείμενα και μπορεί το γυάλινο κλουβί να θρυμματιστεί.

Υπάρχει όμως και η δια-
σύνη. Εκείνων των ανθρώπων που ξεσπούν σε μια βία ενάντια στη βία του περιορισμού τελείως εγωιστικά. Και καταλαβαίνω πως αυτή η βία στερείται την έννοια του δικαίου και αντανakλαστικού μέσου άμυνας απέναντι σε ερμηνευμένη καταπίεση. Αν είναι έτσι, τότε νομίζω πως σαν δύναμη είναι μικρή που εκτοξευόμενη στους γυάλινους τοίχους απλά χτυπά και επιστρέφει δυνατότερη πίσω σ' αυτούς που την εκτόξευσαν. Καταλαβαίνω επίσης πως αν αυτή η βία εμπεριέχει το δίκαιο και αποτελεί την τελευταία επιλογή άμυνας των ανθρώπων τότε μπορεί να δημιουργήσει ρήγματα ακόμα και στο ατσάλι...